Op en neer in vier weken

1

John en Jacqueline Meijwaard lopen al een tijdje rond met het plan om naar Parijs te varen, als het er in de zomer van 2009 ook daadwerkelijk van komt. Ze willen genieten, maar het gaat niet op zijn elf en dertigst; in vier weken willen ze heen en terug. Na alle kaarten en afstanden te hebben bestudeerd concludeert John dat het mogelijk moet zijn, inclusief drie dagen in de Franse hoofdstad. Voor vertrek zet John de GPS op 0 en de stand op de vaarurenteller staat genoteerd. .

JOHN MEIJWAARD

Donderdag 9 juli. *Jacqueline en ik* hebben nog bijna de hele dag gewerkt, toch zijn we allemaal rond half vier 's middags aan boord. Daar wacht ons een kleine verrassing: opa en oma zitten verdekt opgesteld in de kuip. Leuk hoor. Ze hebben een auto gehuurd en zijn even een dag op en neer geweest, hun boot ligt in Doetinchem, want ze gaan met een aantal 'Gillissenvaarders' naar de Almelose havendagen. Het bezoek doet ons erg goed!

Onder het bijpraten worden de tassen geleegd en krijgen de laatste zaken hun plekje. Ik start de oude vertrouwde Volvo. Om kwart voor vier nemen we afscheid, gaan de trossen los en varen we naar de Demmerikse-sluis. Onze dochter Jolien vaart dat stukje met ons mee. Zij gaat daarna voor het eerst met haar vrienden op vakantie, maar zal de laatste anderhalve week weer aanmonsteren.

Om kwart voor vijf draaien we het Amsterdam Rijnkanaal op. Jacqueline bakt net voor Vreeswijk een paar hamburgers bruin en die smaken opperbest. De Prinses Beatrixsluis en de Grote sluis in Vianen schutten we zonder oponthoud. Het is kwart voor acht als we helemaal alleen op het Merwedekanaal varen richting Gorinchem. We melden ons via de marifoon voor de bruggen, die heel vlot worden bediend. Super hoor, die centrale bediening hier verdient een pluim! Twee uur later, om kwart voor tien maken we vast in het oude centrum van Gorinchem. Het weer is niet erg best: het is koud en het is gaan regenen. Maar de eerste ruk zit er op.

Vinkeveen – Gorinchem; 58,85 km; 6 draaiuren; 3 sluizen; € 5,- sluisgeld

De cv-ketel aan

Vrijdag 10 juli. Om half acht sta ik al achter de wastafel. Het is koud, het regent en zowaar slaat de cv-ketel aan! De thermostaat staat nog op 15 graden. De verwachting voor vandaag is ook niet zo best: veel regen en windkracht 6-7. Het lijkt wel herfst.

Tussen Hansweert en Terneuzen komt een reddingboot van de KNRM even poolshoogte nemen

We besluiten om niet via het Hollands Diep te gaan, maar een ommetje te maken via de Biesbosch, Amertak, Oosterhout en dan via de Mark en Dintel naar Dinteloord. We varen om tien over half negen naar de sluis en ga aan de remming liggen. Een kwartier later mogen we er al door. Ze schutten ons snel naar buiten. We draaien de Boven-Merwede op en lopen met de stroom mee een dikke 15 km in het uur, ondanks een dikke wind op de kop. Om kwart voor tien draaien we de Biesbosch in terwijl de cv-ketel zijn best doet om de Vlet een beetje op temperatuur te houden – en dat in je zomervakantie! Om kwart voor elf komen we aan bij de Marksluis, maar die staat op dubbel rood! Via de marifoon vertellen ze mij dat er een elektrische storing is. Oh jee, dit kan even duren. Twee uur later kunnen we verder varen en om kwart voor vijf maak ik vast aan het bunkerschip van Van der Kolk in Dinteloord. We vullen de brandstoftank helemaal; er kan nog 130 liter diesel bij. Het is tien over vijf als we nog een stukje verder varen naar het Volkerak. De wind is behoorlijk afgenomen. Vlak voor het Schelde-Rijnkanaal draaien we de Roosendaalse en Steenbergse Vliet in. Om zes uur maken we vast in een box bij de WVS Volkerak. Jacqueline bakt varkenshaasjes met champignonsaus en aardappelschijfjes. Na de afwas kijken we een filmpje.

Gorinchem – Volkerak/Beneden Sas: 78,9 km; 9 draaiuren met 2 uur wachttijd vanwege de kapotte sluis; € 11 liggeld.

1 Hartje zomer, maar in Gorinchem regent het en moet de kachel aan.

2 Klaar om na de sluis van Hansweert de Westerschelde op te gaan.

3 Op de Westerschelde is het water ruig en woelig.

4 Op de Bovenschelde is het stil en zijn er fraaie vergezichten. 5 Op de Franse nationale feestdag is er een zwemwedstrijd in de haven van Cambrai.
6 In Cambrai is het leuk wandelen langs oude gebouwen.

De grens over

Zaterdag 11 juli. Het is kwart over zes, tja het werkritme hè, en ik moet naar de wc. Ik kleed me maar gelijk aan en een uur later draait de Volvo en gooien we de trossen los. Via het Schelde-Rijnkanaal gaan we naar de Bergse Diepsluis, van daaruit de Oosterschelde op naar Wemeldinge. Net uit de sluis heb ik een paar honderd meter de golven helemaal dwars en dat is met zo'n Vletje niet prettig! Het duurt slechts vijf minuten maar de tafel, de stuurstoel en nog wat andere zaken schuiven van de ene naar de andere kant. Gelukkig kan ik na het passeren van de laatste rode ton de vlet met de kop in de wind sturen en dan vaart het een stuk prettiger. Post Wemeldinge meld een windkracht 3, afnemend en krimpend naar westzuidwest. We zijn bij Wemeldinge om kwart voor tien en om elf uur varen we Hansweert uit de Westerschelde op. Buitengaats waait het harder, al hebben we hier meer last van de golfslag van de vele zeeschepen dan van de wind. Met de stroom lopen we bijna 16 km/uur. De vlet stampt lekker tussen en op de golven, soms komt ze met een grote plons op de volgende golf terecht. Het buist enorm en de nieuwe ruitenwissers bewijzen hun dienst. Die heb je met dit soort omstandigheden keihard nodig! Renzo filmt dit, zodat we het later nog eens kunnen terugzien. Tussen Hansweert en Terneuzen komt een reddingboot van de KNRM even poolshoogte nemen. De bemanning kijkt belangstellend naar ons, mijn zoon en ik steken een duim op. Zij doen hetzelfde en gaan weer door. De Vlet, mijn zoon Renzo en ik genieten van deze ruige omstandigheden. Jacqueline is maar even gaan liggen; bang is ze zeker niet, maar prettig vindt ze anders.

Om ongeveer kwart over twaalf varen we Terneuzen binnen en we kunnen bijna direct samen met nog twee andere jachten de Oostsluis in. Om één uur maken we vast in een jachthaven. Er is verder niemand en er neemt ook niemand op als we het telefoonnummer van de haven bellen. We besluiten naar de andere jachthaven te gaan. Daar zit een uiterst vriendelijke en zeer behulpzame havenmeester. Hij geeft zelfs de waterslang aan en adviseert mij de boot eerst maar even helemaal af te spuiten zodat we het zeezout kwijt zijn.

Na het 'ontzouten' wandelen we Terneuzen in, kopen een lekker bakkie kibbeling, doen nog wat inkopen en lopen weer terug naar de haven. Het regent bijna aan één stuk, we drinken wat en besluiten nog een paar uurtjes

door te varen. Ik loop naar die aardige havenmeester, geef hem een paar euro en meld dat we nog een paar uurtjes gaan maken. Hij zwaait ons uit en wenst ons veel plezier en mooi weer! Het is tien voor half vijf als we weer varen. Via Evergem komen we op de ringvaart van Gent. Bij de Oude Leie varen we bakboord uit en bij de Koninklijke Gentse Watersport vereniging maken we om tien voor half negen vast. We besluiten de dag met een soort detective film op de Vlaamse tv-zender.

Volkerak/ Beneden Sas – Gent (België) 105,8 km; 10 draaiuren; 4 sluizen; € 13,- liggeld; Vignet moeten kopen van € 25,- bij Sluis Evergem.

Rompslomp

Zondag 12 juli. Vroeg op en eerst even lekker douchen! Toch krijg ik het voor elkaar om tegen kwart over acht alweer te varen; ontbijten doen we onderweg. We genieten van de Bovenschelde. Zeker het eerste stuk is erg fraai. Om kwart over tien schutten we Sluis Asper. Renzo is ook ontwaakt en neemt een douche. Om half twaalf schutten we in Sluis Oudenaarde. Het is een heel mooi plaatsje met een bijzondere brug. Die gaat op vier hydraulische zuigers de lucht in. Hier komen we nog wel eens een keertje terug.

Het is echt zondag. We liggen alleen in de sluizen. Dat gaat als een speer! En we voelen ons een soort 'Remi', je weet wel: alleen op de wereld. Om kwart voor twee passeren we de kruising van het Kanaal Bossuit – Kortrijk. Hier varen we het Waalse deel van België in. Bij de sluis van d'Herrines moet ik een formulier invullen en betalen. Stempeltjes halen hoef je tegenwoordig in Wallonië niet meer, maar de papieren rompslomp is er niet minder om. Het weer knapt op en de zon laat zich geregeld zien. Even voor vier uur krijgen we groen licht voor de doorvaart van Doornik. Net voorbij Doornik (Tournai) is een nieuwe aanlegplaats. Hij ziet er mooi uit, maar trekt ons niet. We varen nog even door en om kwart voor vijf maken we vast in het kommetje van Antoing. Er is nog net een plaatsje vrij voor onze Vlet. Er liggen hier nogal wat Britten met hun (vaak Hollandse) schepen, en een Britse kanaalboot. Voor de statistieken: de GPS staat op 319 km.

Gent – Antoing; 75,5 km; 8,5 vaaruren; 5 sluizen.

Zelfbediening

Maandag 13 juli. Erg lekker geslapen! Maar wel weer vroeg wakker. Tja, dan maar er uit, wassen, scheren en de Volvo starten. Om kwart over acht maak ik los en draaien we de Escaut weer op. De gang zal er na vandaag wel een heel eind uit gaan want de Franse sluisjes dienen zich aan. De eerste passeren we om kwart over tien: 'écluse Fresnes', die tevens een controlepost is. Ik meld ons en krijg een formulier mee! Hij heeft geen vignet voor ons en vertelt dat ik die kan kopen op de vierde sluis.

Het weer is zo opgeknapt dat de kuiptent eindelijk kan worden opgerold. We moeten ook weer even wennen aan de vieze Franse sluizen waar de bolders dun gezaaid zijn. Hard werken dus. Op sluis vier is ook geen vignet te koop de sluiswachter zegt dat we er een kunnen krijgen op Canal de Saint-Quentin! We zien het wel. De laatste sluis schut ik op de spitsenmanier; met één lijn op de bolder en op de drijvende bolder in de sluiswand, de motor vooruit en het roer iets om. Om tien over half drie draaien we het Canal de Saint Quentin op. Hier schut je weer de oude spitsenmaat sluisjes (sluis van 38,50 bij 5 meter). De eerste

Oh oh, foute boel. De sluis begint te schutten, maar wel voor de andere kant!

7 Aan elke tunnel komt een einde… 8 Sluisje voor sluisje…

sluis is al een automatische. Hij gaat na een paar tellen open en ik krijg groen licht. We varen in, maken vast, duwen de blauwe stang omhoog, de deuren achter ons sluiten en we schutten omhoog. We zien niemand, maar een informatie bord wijst ons erop dat we bij het sluishuisje op een knop moeten drukken! Ik druk op de bewuste knop, er gaat een soort telefoon over en ja hoor, er begint iemand in paniek „ Bateau nome". Aha, hij wil de scheepsnaam weten! Ik roep in mijn beste Frans 'Possession'. Nu vraagt hij het te spellen? Oeps niet op gerekend. Hoe doe ik dat nu weer, maar het lukt. Zo zit de eerste Franse les er weer op. Gauw naar de volgende sluis!

Daar aangekomen druk ik op de blauwe knop van de afstandsbediening. Er staat 'Montant' bij. Er gebeurt niets? Nogmaals drukken we op de blauwe knop, weer gebeurt er niets. Dan de groene knop waar 'Avalant' bij staat. Oh oh, foute boel. De sluis begint te schutten, maar wel voor de andere kant! We leggen maar even aan en ik ga met zoon Renzo en de afstandsbediening naar de kolk. We houden de sluis een beetje voor de gek en doen het schutproces zonder dat er een schip in ligt. Het duurt allemaal wel even en het werkt ook nog niet helemaal zoals we wensen. We proberen alle knoppen een heel verhaal af te steken. Uiteraard in het Frans… Wij kijken elkaar aan en roepen 'Oui'. Het is net de 'Febo': uit een soort schuifkastje in de muur komt de afstandsbediening tevoorschijn. Ik pak deze en stap weer aan boord. Maar 'Frans' wil blijkbaar antwoord. Hij zet de luidspreker aan zodat het hele dorp het kan horen. Meneer blijft maar roepen „no bateau?" Ik sta rustig aan boord in het gangboord en Jacqueline begint het wat te begrijpen. Ik stap weer naar de intercom op het sluishuisje, hij wil het nummer van de afstandsbediening weten. Ik probeer hem aan het verstand te brengen dat het kastje 39 is. Dan begint 'Frans', inmiddels iets geirriteerd (hij moet wel gedacht hebben, 'daar heb je weer van die stomme Hollanders') over iets met blauw. Ik druk op de blauwe knop op de afstandsbediening en de sluisdeuren gaan open! Dan roept 'Frans' iets uit. Er is niemand op het sluisje, ook geen 'Frans'!

Iemand stuntelt zo met zijn lijnen, dat het hele spul gaat slingeren

Jacqueline loopt een soort winkeltje in en neemt iemand mee, maar we blijken geen hulp nodig te hebben. Ik sta aan boord en zie ineens dat de lichten op groen/rood gaan. Ik begin te zwaaien, Renzo rent naar mij toe en wij varen vlot de boot de sluis in. Schutten maar! Het duurde een half uurtje, maar we zijn sluis twee door. Sluis drie, vier en vijf gaan een stuk beter; gewoon zoals het hoort! Om half zes maken we vast in de kom achter sluis vijf in Cambrai. Rond half zeven lopen we de stad in om de inwendige mens te voorzien. Het wordt een MacDonalds. Tja, als je honger hebt is alles lekker. We lopen door deze zeer interessante stad en genieten daarna in de openkuip nog lang na van een prachtige avond.

Antoing – Cambrai; 66,6 km; 9 vaaruren; 10 sluizen.

Dinsdag 14 juli. Het is vandaag de nationale feestdag in Frankrijk: de stekker is er uit, er wordt niet gevaren!

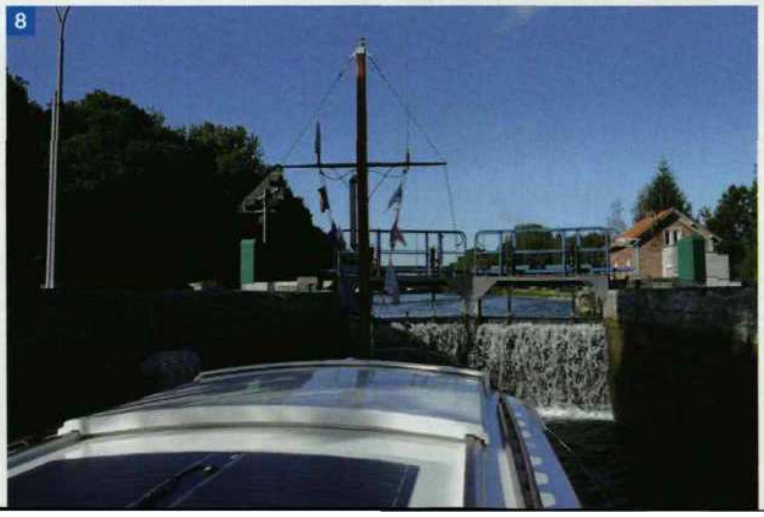

Ik neem de kans waar en werk de eerste dagen van ons reisverslag uit. Jacqueline en Renzo doen nog wat inkopen en spelen een spelletje monopoly. Aan de overkant op het plein zijn allerlei festiviteiten aan de gang, vooral veel drinken en eten. Later op de dag start er in de haven een wedstrijd voor langeafstandszwemmers. Wij vervelen ons een beetje.

Tunnelsleep

Woensdag 15 juli. Ik ben er, zoals gewoonlijk, vroeg uit en haal bij de boulangerie lekker vers brood. Ik zag dat om zeven uur de lichten van de sluis al gingen branden. Dus terug aan boord start ik de motor en gaan we proberen weer wat verder te komen. De poging strandt al na een kilometer want de eerste sluis van vandaag doet het niet! Na wat geklooi, weet Renzo een medewerker van de VNF aan de lijn te krijgen. Inmiddels ligt er een klein polyester scheepje achter ons. De schipper vraagt netjes of we gezamenlijk willen schutten. Ja hoor, geen probleem. Een half uur later kunnen we weer door de sluis. Bij sluis negen 'écluse controlé' moeten we ons melden vanwege de tunnel van Vendhuile. Hier zullen we doorheen worden gesleept. De rekening krijgen we thuis gestuurd! Je krijgt een mooi formulier in het Nederlands over hoe het slepen in zijn werk gaat. Ik was van een aantal jaren geleden nog in de veronderstelling dat je er vanaf de noordelijke kant om twaalf uur door kon. Vandaar dat we zo vroeg zijn vertrokken. Dat hadden we sowieso niet gehaald, want na 17 sluisjes zijn we precies om één uur bij de tunnel. Je wordt vanaf de noordkant om half acht en om vijf uur gesleept! Dus we hebben weer even rust en ik ben me ervan bewust dat we vandaag niet verder komen dan de eerste sluis na de tunnels.

Nagenoeg alle schepen die in Cambrai lagen, komen in de loop van de middag aan. Het zijn allemaal Hollanders. Je wordt in de informatiebrief wel naar de verkeerde kant van het water gestuurd! Mijn buurman attendeert mij er daar op. Jaren geleden moesten we ons ook aan de stuurboordkant opstellen. Rond half vijf leggen we zelf alle schepen op de juiste volgorde, zwaarste en grootste voorop en de kleinste en lichtste achteraan. Even over vijven komt de 'Ram' uit de tunnel met slechts één schip. Hij meert aan de overkant aan en het hele zooitje moet naar de andere kant!?

In het begin van de tunnel klooien we behoorlijk, maar na een tijd gaat het wel. Echter net over de helft stuntelt iemand zo met zijn lijnen, dat het hele spul gaat slingeren. Ik stap op een gegeven moment met Renzo van boord en houd met een lijn de boot iets bij de kant. Zo lopen we ongeveer 1,5 kilometer mee. Om vijf over zeven zijn we de tunnel uit en alle motoren worden gestart. De vesten en truien gaan weer uit (het is in de tunnel aardig fris) en de stoet vervolgt zijn weg op eigen kracht naar de volgende tunnel (deze is 1.098 meter). Daar worden we niet doorheen gesleept. Jacqueline heeft inmiddels een lekkere maaltijd weten te maken, die we tussendoor oppeuzelen. Het is ongeveer half negen als alle gesleepte schepen aankomen bij de sluis van Lesdins. Tja, die draait niet meer dus iedereen zoekt een plaatsje voor de nacht.

Cambrai – Lesdins; 38 km waarvan 6,6 km tunnel; 9,5 vaaruren; 17 sluizen. Ⓜ

Video's van de 'Possession 3' op de Westerschelde en in een Franse sluis zijn te zien op www.facebook.com/MotorbootRedactie.

Volgende keer:
Op naar Parijs

REISVERSLAG IN TWEE DELEN

Boot: John en Jacqueline varen in de zomer van 2009 met hun Gillissen Dolman vlet 1100 'Possession 3' van Vinkeveen naar Parijs en terug. De Vlet meet: (lxbxd) 11.30 x 3.50 x 1.00 meter, heeft een kruiphoogte van 2,40 meter en de voortstuwing komt van een Volvo Penta MD 32a 106 pk (in 2010 vervangen voor een 89 pk Mitsubishi S6S).

Route: Vinkeveen – Gorinchem - Volkerak/Beneden Sas - Gent (België) - Antoing - Cambrai – Lesdins - Pont L'Evêgue - Cergy - Parijs - Nogent sur Marne - Mary sur Marne - sluis nr. 4 Courcelles - sluis 16 op het canal de L'Aisne á La Marne - Berry au Bac - Atigny - Le Chesne - Charleville Mezeres - Revin - Givet - Dinant - Huy - Maastricht - plas Koeweide - Leukerheide – Maasbommel - Gorinchem – Vinkeveen.
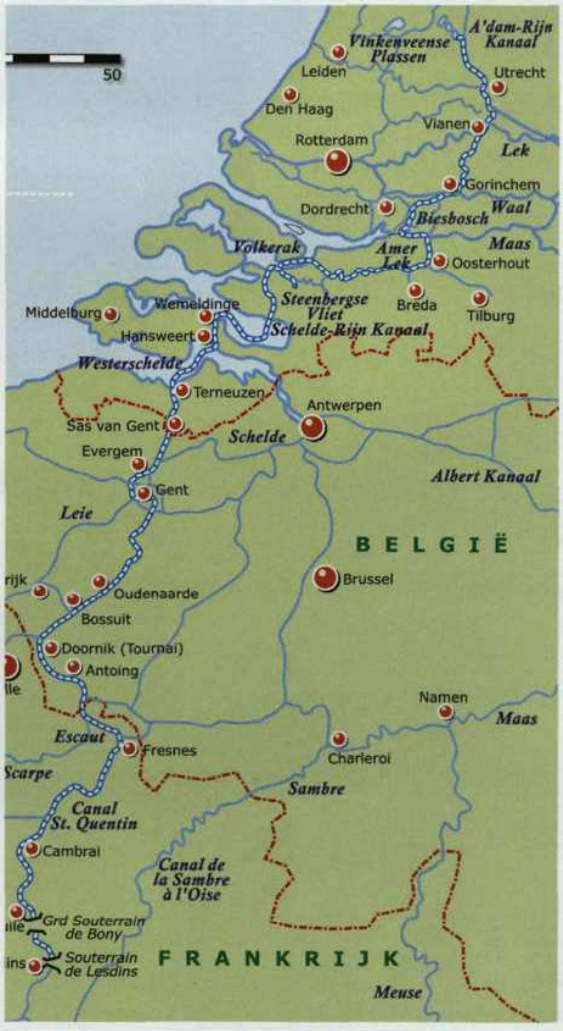
Kaarten/Navigatie: Nederland: ANWB-kaarten; I Vechtplassen; L Grote rivieren / oost; N Biesbosch; Z Zeeland; M Limburgse Maas; J Grote rivieren / west; K Grote rivieren / midden. België: 'vaargids voor België' (1997) van de auteur Ludo De Clerq. Frankrijk: Navicarte nummers; 24 Picardie; 1 La Seine Aval ; 3 La Marne; 8 Champagne Ardenne; 9 Meuse, canal de L Est. Sambre Belge.